dejjem

Kreattiv, Innovattiv, Professjonali

Eżamijiet ta' Nofs is-Sena

Kulleġġ Marija Reġina

Sena Skolastika 2014/2015

Is-Sitt Sena	Studji Soċjali	Ħin: Siegħa

Isem: ____

Klassi: ____

Skola: ____

Marka Totali [ ]

L-Iskart

A. Imla l-vojt fl-ispazju t-tajjeb. *(3 marki)*

industrijali,	domestiku,	tal-kostruzzjoni

1. Skart mid-djar = skart ________________
2. Skart mill-fabbriki = skart ________________
3. Skart mill-industrija tal-bini = skart ________________

B. Kompli:

1. X'tifhem bil-kelma *bring-in-site*? *(2 marki)*

____

____

2. Ikteb l-isem ta' kull kontenitur li nsibu fil-*bring-in-site*: *(4 marki)*

- ______________________________
- ______________________________
- ______________________________
- ______________________________

Ċ. Poġġi fil-kolonna t-tajba.

1. Fdal tal-ħobż
2. Flixkun tal-plastik
3. Batteriji li mhumiex *rechargeable*
4. Qoxra tal-bajd
5. Basket tal-plastik
6. Platt disposable
7. Qoxra tal-banana
8. Kartuna tal-ħalib

Skart li ma nistgħux nevitaw	**Skart li ma jmissna qatt niġġeneraw**

(1/2 marka x 8 = 4 marki)

D. Aqra:

Id-dar tagħna li mdawra bil-kampanja se nwaqqgħuha. Missieri ppjana li jibni numru t'appartamenti sbieħ minflokha. Xtara wkoll l-għalqa ta' maġenbna sabiex ikabbar l-art. Se nkunu noqogħdu fil-*penthouse* li se jkun hemm fuq nett. Tgħidx x'veduta se jkollna! Barra minn hekk se jkollna aktar flus għax se nbiegħu numru t'appartamenti. Iġri jibda dan il-proġett!

1. Min se jiddeċiedi jekk dan il-proġett isirx? ______________________________ *(marka)*

2. Kieku int tagħtih permess? ____ *(marka)*

   Agħti raġuni: ____ *(marka)*

3. Ikteb:

- Vantaġġ ta' dan il-proġett *(marka)*

  ____

- Żvantaġġ *(marka)*

  ____

4. Dan huwa żvilupp sostenibbli? *(marka)*

   ____

   Għaliex? *(2 marki)*

   ____

   ____

E. Aqra

Il-familja Bonanno hija familja Maltija li tgħix l-Imġarr. Iż-żewġt aħwa jieħdu l-lanċ l-iskola f'borża tal-plastik u kif ilestu jarmuha. Magħhom ikollhom flixkun ilma li hekk kif jixorbuh jarmuh.

Omm iż-żewġt aħwa tmur tixtri mingħand is-*supermarket* u dejjem tinsa ġġorr il-basket magħha. Kull darba tixtri basktijiet tal-plastik biex tkun tista' ġġorr l-oġġetti. Tħobb tixtri erba' fliexken tal-ħasil żgħar flok wieħed kbir għax jieħu ħafna spazju.

Il-missier għadu kemm żbarazza l-garaxx. Ħareġ minnu kull tip ta' skart li tefgħu ġo borża taż-żibel u ħariġha barra. Kellu wkoll friġġ ħażina li tefa' taħt il-ħajt tas-sejjieħ fl-għalqa.

Ikteb żewġ modi kif jista' jitnaqqas l-iskart għal kull persuna tal-familja Bonanno.

1. L-aħwa *(2 marki)*

____

2. L-omm *(2 marki)*

____

3. Il-missier *(2 marki)*

____

L-Assedju l-Kbir

F. Immarka bis-sinjal (✓) ir-raġunijiet għala taħseb li minħabba fihom it-Torok ħarġu telliefa. B'kollox għandek issib **ĦAMSA**.

Fl-Assedju tal-1565 it-Torok kellhom ħafna iktar suldati mill-Kavallieri u l-Maltin. Minkejja dan, it-Torok xorta ħarġu telliefa. Għaliex? *(1 x 5 = 5 marki)*

a.	Il-Maltin u l-Kavallieri urew determinazzjoni kbira u kuraġġ bla qies; dan qata' qalb it-Torok.	
b.	Fis-sajf f'Malta tagħmel sħana kbira u ma jkunx hawn biżżejjed ilma.	
ċ.	Malta qiegħda qrib ħafna tal-Afrika.	
d.	Lill-Forti Sant'Iermu, it-Torok damu ħafna biex rebħuh u biex għamlu dan tilfu ħafna nies.	
e.	Il-Kavallieri u l-Maltin kellhom il-vantaġġ tas-swar tal-Belt Valletta.	
f.	It-Torok damu ħafna biex ħadu l-Birgu taħt idejhom.	
ġ.	It-Torok kienu 'l bogħod ħafna minn pajjiżhom u ma kienx faċli għalihom li jġibu iżjed suldati u ikel.	
g.	Is-swar taċ-Ċittadella t'Għawdex kienu qawwija wisq għat-Torok.	
għ.	Il-blat ta' Malta huwa iebes ħafna, allura t-Torok ma setgħux iħaffru mini taħt is-swar bħalma kienu jħobbu jagħmlu.	

Ġ. Wieġeb.

1. Il-Forti Sant' Iermu nbena fit-tarf (tal-peniżola Xiberras, tal-Birgu, tal-Isla).

(marka)

2. Il-Forti Sant' Anġlu kien jiddefendi prinċipalment lill-(Għolja Xiberras, Birgu, Isla). *(marka)*

3. Fit-tarf tal-Isla kien hemm fortifikazzjoni importanti ħafna biex tiddefendi 'l din il-belt min-naħa tal-art. X'kien jisimha din il-fortifikazzjoni?

____ *(2 marki)*

4. Liema fortifikazzjoni tal-Kavallieri ġiet attakkata l-ewwel fl-Assedju l-Kbir?

____ *(2 marki)*

5. Ikteb l-isem tal-mexxej Tork li miet Malta waqt l-Assedju.

____ *(marka)*

6. X'kienet tfisser ir-rebħa tal-Kavallieri u l-Maltin fl-1565?

____

____ *(2 marki)*

G. Għaqqad is-sentenzi billi tikteb in-numru fil-kaxxa.

(L-ewwel waħda hija eżempju!)

1.	**Is-Sultan Sulejman iddeċieda**		it-Torok telqu lejn pajjiżhom.
2.	Il-bjar tal-Marsa ġew kontaminati mill-Kavallieri		f'idejn it-Torok fit-23 ta' Ġunju 1565.
3.	Mustafà Paxà kien	**1**	**li jeqred darba għal dejjem lill-Ordni ta' San Ġwann.**
4.	L-ewwel attakki sofriehom Sant' Iermu li waqa'		katina biex l-għadu ma jidħolx jattakka bix-xwieni.
5.	Piali Paxà kien		il-kmandant tas-suldati Torok.
6.	Mill-ponta tal-Isla għall-ponta tal-Birgu, il-Kavallieri għamlu		u bosta Torok sofrew mard bħad-disenterija.
7.	Wara li ġriet l-aħbar li kienet waslet l-għajnuna minn barra,		il-kmandant tal-flotta Torka.

(marka x 6 = 6 marki)

GĦ. Veru jew Falz? (L-ewwel waħda hija eżempju!)

1.	**Il-Kavallieri u t-Torok kienu ħbieb u kienu jagħmlu ħafna kummerċ bejniethom.**	**Falz**
2.	Ħafna mill-Kavallieri kienu ta' Reliġjon Musulmana.	
3.	Waqt l-attakk fuq il-Forti Sant'Iermu mietu madwar 1,500 Malti.	

4.	It-Torok għamlu l-kamp prinċipali tagħhom f'Marsaxlokk.	
5.	Toni Bajada kien għawwiem Malti li ssogra ħajtu kemm-il darba biex iwassal messaġġi lill-Kavallieri.	
6.	Fuq il-bandiera tat-Torok hemm in-nofs qamar.	
7.	Don Garcia de Toledo kien il-mexxej tal-Maltin u l-Kavallieri waqt l-Assedju.	

(marka 1 x 6 = 6 marki)

Il- Belt Valletta

H. **Wieġeb** dawn il-mistoqsijiet.

1. Għalfejn bnew il-Belt Valletta?

____ *(2 marki)*

2. Meta beda x-xogħol fuq il-Belt Valletta?

____ *(2 marki)*

3.Għalfejn semmew din il-belt, il-Belt Valletta?

____ *(2 marki)*

4. Fuq liema għolja nbniet din il-belt?

____ *(2 marki)*

5. Minn fejn kellu jinqata' l-ġebel għall-bini tal-Belt Valletta?

____ *(marka)*

6. Il-knisja konventwali hija ddedikata lil __________________ *(marka)*

Ħ. Bini fil-Belt Valletta

1. Il-kavallieri ħadu ħsieb li jibnu u jżejnu lill-Belt Valletta mill-aħjar li setgħu. Semmi 2 binjiet li nsibu fil-Belt Valletta. *(2 marki)*

i________________________

ii. ________________________

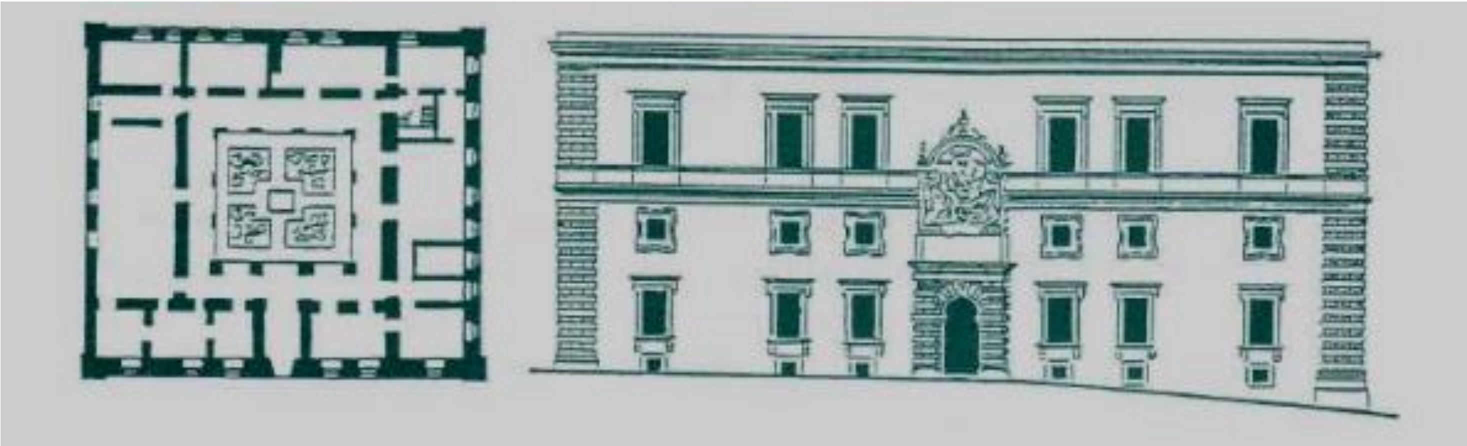

2. L- istampa turi pjanta tal- ____________________________ *(2 marki)*

3. Ħares lejn il-pjanta. X'hemm fin-nofs?____________________ *(marka)*

4. X'tista tgħid dwar il-faċċata ta' din il-binja?

____*(marka)*

I: Imla l-vojt b'dan il-kliem: *(½ mark X 10 = 5 marki)*

nobbli	barokk	palazz	fortizza	belt
sinjuri	familji	tiżjin	kavallieri	swar

Billi l-__________________ kienu sinjuri għax kienu ġejjin mill-aqwa __________________ fl-Ewropa, riedu jsebbħu l- __________________ mill-aħjar li setgħu. Bnew __________________ ġodda u bini ġdid li kien għen biex isaħħah il-belt bħala__________________. Komplew isebbħu l-belt bħala belt kapitali ta' nies __________________ u __________________ Ewropej.

Il-kavallieri bdew jagħtu izjed każ tat-__________________ tal-bini. Bdew jikkompetu bejniethom dwar min kellu l-isbaħ __________________. Il-knisja konventwali ta' San Ġwann reġgħet ġiet imżejna fuq stil __________________.

J. Aqta' min jien. Personaġġ jista' jintuża aktar minn darba.

(6 marki)

Jean De La Vallette	Francesco Laparelli	Papa Piju	Ġlormu Cassar

1. Jien fassalt il-pjanta tal-Belt il-ġdida. ______________________
2. Jien għamilt minn kollox biex nibni belt ġdida. ______________________
3. Jien ġejt mitlub l-għajnuna mill-Granmastru u għalhekk bgħatt lill-perit espert tiegħi. ______________________
4. Jien kont il-perit prinċipali tal-Ordni. ______________________
5. Jien ġibt minn flusi 500 ħaddiem Taljan biex jgħinu fil-bini tal-belt. ______________________
6. Jien fassalt il-pjanti tal-aktar binjiet importanti fil-belt il-ġdida. ______________________

TMIEM IL-KARTA